

TOMŠÍK MILOSLAV, Řízení sociálních procesů v pracovních kolektivech (Conducerea proceselor sociale în colectivele de muncă), Praha, Nakladatelství Svoboda, 1980.

Conținutul de idei al volumului se raportează la câteva aspecte ale conducerii proceselor sociale din întreprinderile industriale: conducerea socială și structura subiecților săi; cadrele de conducere din economie ca subiect al conducerii; sarcinile cadrelor de conducere din economie în conducerea proceselor sociale; premisele utilizării cunoștințelor sociologice în conducerea proceselor sociale.

BARRY MAUDE, Leadership in Management (Cadrele superioare de conducere în procesul conducerii), Business Books Limited, 1978.

Obiectivul lucrării îl constituie examinarea personalității și rolului conducătorului de întreprindere în cadrul societății capitaliste în perpetuă schimbare.

Profesiunea de conducător comportă, conform opiniei autorului, trei sarcini: 1. de antreprenor, urmărind convertirea resurselor economice în factori economici productivi; 2. de conducere sau administrativă, în vederea transformării resurselor umane în resurse productive; 3. funcția publică, în sensul că managerii sînt persoane reprezentative pentru colectivitate.

Din această perspectivă sînt conturate principalele trăsături psihosociale care trebuie să caracterizeze un conducător eficient: intuiție, fler în afaceri, talent special de organizare, competență, realism în decizii, receptivitate la inovare...

ĐUSAN PETROVIČ ŠANE, Self-Management in Yugoslavia (Autoconducerea în Yugoslavia), London, The Summerfield Press, 1977.

„Scopul meu a fost acela de a analiza forma și direcția luptei clasei muncitoare, ca un sistem complet de relații, într-o societate socialistă bazată pe autoconducere...” afirmă autorul în prefața lucrării.

Prin prisma acestui obiectiv, referindu-se la experiența iugoslavă, cartea examinează aspecte ca: evoluția clasei muncitoare din Iugoslavia spre socialism, dezvoltarea autoconducerii, câteva probleme referitoare la raportul dintre clasa muncitoare și cultură, caracterul de clasă al autoconducerii, statul și sistemul politic bazat pe autoconducere, nealinierea ca o lege obiectivă a lumii contemporane, creșterea participării muncitorilor în procesul autoconducerii.

ALAIN GUILLERM, L'autogestion généralisée (Autogestiunea generalizată), Paris, Christian Bourgois Editeur, 1979.

Autoconducerea, sub forma sa generalizată, — se evidențiază în lucrare — reprezintă un concept revoluționar, constituit în anii '60, în ideea materializării teoretice a aspirației și luptei clasei muncitoare pentru autonomie.

Cartea este structurată în trei părți, în conformitate cu periodizarea etapelor parcurse de teoria autoconducerii, așa cum o consideră autorul: prima perioadă: Epoca marxismului; a doua perioadă: Rosa Luxemburg și Lukacs; a treia etapă: Capitalismul și negarea sa.

DIMITRI WEISS, La démocratie industrielle; cogestion ou contrôle ouvrier? Expériences et projets (Democrația industrială: cogestiune sau control muncitoresc?), Paris Les Editions d'Organisation, 1978.

Democrația industrială se poate realiza prin cogestiune sau prin control muncitoresc? Ce se înțelege prin „cogestiune”? Care este semnificația „controlului muncitoresc”?

Pentru a răspunde la aceste chestiuni, în scopul definirii celor două concepte, autorul realizează o analiză comparată a experiențelor și tendințelor înregistrate în țările Europei occidentale în direcția participării salariaților la conducere.

- * * * **Western Liberalism. A History in Documents from Locke to Croce.** (*Liberalismul occidental. O istorie în documente, de la Locke la Croce*), Edited by E. K. Bramsted and K. J. Melhuish. London and New York, Longman Group Limited, 1978.

Lucrarea reunește texte semnificative din istoria gândirii liberale din Europa Occidentală.

Structura lucrării : Originile liberalismului în secolul al XVIII-lea (J. Locke, Montesquieu, J.-J. Rousseau, A. R. Turgot, A. Smith, J. Bentham, Condorcet); Liberalismul clasic (J. Bentham, J. S. Mill, D. Ricardo, J. B. Say, F. List, D. Hansemann); Aspecte majore ale liberalismului european în secolul al XIX-lea : atitudini și idei în Franța, Germania, Italia și Spania (1815–1881); Libertate și democrație (A. de Tocqueville, F. Guizot, L. Gambetta, F. Nauman, H. Spencer, J. Chamberlain); Epilog : liberalism provocat, revizuit și menținut (1900–1950) : B. Croce, J. M. Keynes, W. Beveridge, Th. Mann, K. Mannheim, F. A. Hayek, S. de Madariaga.

PIERRE FOUGEYROLLAS, Les processus sociaux contemporains (*Procesele sociale contemporane*), Paris, Payot, 1980.

Autorul propune ca procesele sociale actuale să fie cercetate în contextul confruntărilor dintre forțele revoluționare și cele contrarevoluționare ale epocii noastre.

Natura acestei confruntări și caracterul său mondial determină, sub diferite aspecte, conținutul și viitorul vieții sociale.

Structura cărții : Partea I — Natura și dezvoltarea modului de producție capitalist; Partea a II-a — Mișcarea muncitorească; Partea a III-a — Procesul revoluționar mondial.

GEORGES GUSDORF, Les sciences humaines et la pensée occidentale. Vol. VIII. La conscience révolutionnaire. Les idéologues (*Științele umane și gândirea occidentală. Vol. VIII. Conștiința revoluționară. Ideologii*), Paris, Payot, 1978.

Acest al 8-lea volum al prezentei lucrări, intitulat „Conștiința revoluționară. Ideologii” este dedicat studierii a ceea ce autorul definește drept conștiință revoluționară — „noul spațiu mental” generat de Revoluția Franceză, precum și rolul ideologiilor în transpunerea în viață a teoriei revoluționare.

Structura lucrării : Partea întâi : Studiul sensului (Revoluție — cuvânt și idee; De ce Revoluție în Franța?; Vechiul și noul regim; Noua ordine juridică; Spațiul, timpul, omul); Partea a doua : Principii ale Revoluției (Unificare; Constituție; Drepturile omului; Egalitate; Libertate; Proprietate; Periclitare); Partea a treia : Școala ideologică franceză (Ideologii în Revoluție; Epistemologia ideologiilor; Domenii).

JOCHEN WEICHOLD, Anarchismus heute. Sein Platz im Klassenkampf der Gegenwart (*Anarhismul astăzi. Locul acestuia în lupta de clasă contemporană*), Berlin, Dietz Verlag, 1980.

Autorul cărții răspunde următoarelor întrebări :

1. Ce este anarhismul? 2. Care sint rădăcinile social-economice, politice și ideologice ale recrudescenței anarhismului în prezent? 3. Care sint pozițiile anarhiștilor contemporani față de socialismul real și față de politica de coexistență pașnică a țărilor cu orinduire socială diferită? 4. Care este atitudinea neoanarhiștilor față de lupta pentru democrație antimonopolistă și socialism, ca și față de formele luptei de clasă în țările capitaliste dezvoltate? 5. Dezbateri de idei între anarhiști și comuniști în problema esenței luptei de clasă în contemporaneitate; 6. Prin ce se distinge neoanarhismul de cel clasic?

P. A. FACIONE, D. SCHERER, T. ATTIG, Values and Society. An Introduction to Ethics and Social Philosophy (*Valori și societate. Introducere în etică și în filosofia socială*), Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1978.

Studiul de față explorează acele concepte și teorii considerate de autori apte pentru a fi adoptate în elaborarea deciziilor cu privire la acțiuni, responsabilități, stiluri de viață, precum și valorile etice capabile — în accepția lor — să orienteze opțiunile sociale și individuale.

Sint analizate critic principalele teorii etice și sociofilosofice promovate de-a lungul istoriei civilizației occidentale referitoare la : utilitate socială, libertate, drepturi și îndatoriri individuale, justiție, lege etc.

Eseurile inserate în volum oferă, de asemenea, unele modele de strategii potențiale în rezolvarea unor situații conflictuale personale sau sociale.

MARIA OSSOWSKA, *Moral Norms. A Tentative Systematization (Normele morale. Încercare de sistematizare)*, Warszawa, PWN-Polish Scientific Publishers, 1980.

Autoarea procedează la o clasificare a normelor morale după efectele sociale vizibile ce rezultă din adeziunea la aceste norme sau, dimpotrivă, din încălcarea lor: norme morale ce ne apără existența biologică; norme morale în apărarea demnității; reguli ce ne protejează independența; norme de conduită în apărarea dreptății; norme morale și conflicte sociale; virtuți ce facilitează organizarea vieții în cadrul comunității; coordonate etice pentru salvagardarea coexistenței pașnice.

EDWARD O. WILSON, *On Human Nature (Despre natura umană)*, Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press, 1979.

Aplicind teoria selecției naturale la societatea umană, autorul își elaborează o teorie sociobiologică diferită față de moștenirea darwinistă a secolului trecut.

A explica comportamentul uman înseamnă a cunoaște faptele biologice și a accepta astfel diversitatea speciilor. Dar, la rândul lor, faptele biologice nu înlocuiesc selecțiile etice a căror sorginte este tot de natură biologică.

Acest paradox, arată autorul, este fundamental atât pentru evoluția conștiinței în cadrul oricărei specii umane cât și pentru înțelegerea complexă a esenței naturii umane.

ADAMSON HOEBEL, E. EVERETT, L. FROST, *Cultural and Social Anthropology (Antropologie culturală și socială)*, New York, McGraw-Hill Book Company, 1976.

Raporturile de interdependență și de influențare reciprocă în cadrul triadei om-cultură-societate, constituie obiectul de studiu al acestei lucrări.

Autorii s-au axat pe patru coordonate: răspunsul cultural la evoluția ecologică; organizarea socială (status și rol, familie, asociații, grupuri de vîrstă, organizare economică, clase și caste sociale, control social și legi, politică); expresii simbolice în antropologie (mitul și religia ca ideologii simbolice, comportamente supranaturale și practici sociale); antropologia de azi și de mâine.

Social Experimentation. A Method for Planning and Evaluating Social Intervention (Experimentul social. Metodă de planificare și evaluare a intervenției sociale), Edited by Henry W. Riecken, Robert F. Boruch, New York, Academic Press, A Subsidiary of Harcourt Brace Jovanovich, Publishers, 1974.

Decizia de a experimenta cât și utilizarea rezultatelor experimentelor sociale în planificarea și evaluarea programelor sociale sînt prezentate în această lucrare din perspectiva politicului și administrativului.

Din cuprins: Experimentul ca metodă a planificării sociale; Componentele proiectului experimental; Măsurarea în experimentul social; Factorii politici și instituționali în experimentul social; Valorile umane și experimentul social.

Anexele lucrării prezintă experimente utilizate în planificarea și evaluarea programelor sociale din domeniul economiei, justiției, medicinei, educației.

G. P. DAVIDIUC, *Prikladnaia sociologhla (Sociologia aplicativă)*, Minsk, „Višaišiaia škola”, 1979.

Problematica generală a lucrării este axată pe studierea esenței și structurii sociologiei aplicative ca știință.

Concret, autorul prezintă procesul devenirii și dezvoltării sociologiei aplicative în U.R.S.S. și se referă la: apariția și dezvoltarea sociologiei aplicative marxiste; concepte și legi ale sociologiei aplicative; metode și tehnici; metodologie în cercetarea sociologică aplicativă.

HENRY BIANCHI, *L'Innovation et ses contraintes. 11 études de cas (Inovația și constrîngerile sale. 11 studii de caz)*, Paris, Editions Eyrolles, 1974.

În condițiile revoluției științifice-tehnice contemporane se observă — după opinia autorului — o creștere a rolului și importanței dimensiunii existențiale a fenomenului de inovare.

Cartea are drept cadru de referință întreprinderea capitalistă ca sistem socio-economic bine determinat și complex.

Din cuprinsul lucrării: Actul inovării; Prezentarea citorva cazuri de inovație tehnologică; Tipologia situațiilor inovaționale: control sau presiune? Opțiunea și modelarea

în creația tehnică; Obstacolele specifice situațiilor inovaționale; Dezvoltarea tehnicii: criză sau maturitate.

* * * *Dynamique de la croissance dans un monde fini (Dinamica creșterii într-o lume finită)*, Paris, Ed. Economica, 1977.

Volumul prezintă modelul global „Monde 3”, realizat de un grup de lucru din cadrul Institutului pentru tehnologie din Massachusetts și prezentat Clubului de la Roma.

Acest model global dinamic este destinat să faciliteze înțelegerea mecanismului creșterii demografice și economice, modificările complexe și de durată induse de creștere, precum și limitele fizice ale acesteia în cadrul unui mediu finit: planeta Pământ.

Studiul furnizează fundamentele analitice necesare unei cercetări pluridisciplinare a populației, a mediului ambiant, a dezvoltării economice.

OTTO PIRITYI, *Termelékenységi tartalékok (Rezervele productivității)*, Budapest, Kosuth Könyvkiadó, 1978.

Productivitatea muncii a devenit în ultimele două decenii o problemă socială și politică deosebit de importantă.

Cadrele de conducere din țările socialiste și capitaliste o cercetează la nivel macro și microeconomic, analizând mijloacele intensive ale creșterii productivității și limitele acesteia.

Productivitatea, dintr-un obiectiv al întreprinderilor, a devenit o cauză a întregii societăți, fiind unicul mijloc al lichidării foametei și sărăciei de pe glob, conchide autorul.

* * * *Vers une économie mondiale qui marche. Questions et réponses (Spre o economie mondială acceptabilă)*, New York, Nations Unies, 1980.

Alcătuită sub formă de întrebări și răspunsuri, această lucrare se referă la o serie de probleme actuale privind: subdezvoltarea social-economică, probleme globale, criza energetică și de materii prime, modalități de realizare a unei noi ordini economice internaționale, rolul ONU în cadrul promovării strategiei mondiale a dezvoltării, activitatea instituțiilor specializate ale Organizației Națiunilor Unite...

Iu. M. OSIPOV, *Gosudarstvennoe programirovanie kapitalisticeskoj ekonomiki. Na primene Franții (Planificarea de stat a economiei capitaliste. Pe exemplul Franței)*, Moscova, Izdatelstvo Moscovscovo universiteta, 1979.

Abordind programarea monopolist statală a economiei, autorul relevă caracterul complex și contradictoriu al evoluției sale.

Iu. M. Osipov consideră programarea ca parte componentă a mecanismului economic capitalist, aceasta permițându-i pe baza unui bogat material factologic, relevarea particularităților planificării economice franceze.

Un loc aparte îl ocupă în lucrare analiza direcțiilor evoluției programării economice capitaliste în etapa actuală.

* * * *Ecologia i obșestvo (Ecologia și societatea)*, Sofia, Partizdat, 1980.

Lucrarea pune în discuție probleme teoretice și practice ale relației mediu-societate.

Este structurată în trei capitole: I — Ecologia și biosfera. II — Crizele în ecosistem și în biosferă. III — Conducerea mediului uman.

* * * *Environmental Quality — 1979. The Tenth Annual Report of the Council on Environmental Quality (Calitatea mediului ambiant. 1979. Al zecelea raport anual al Consiliului pentru calitatea mediului ambiant. Decembrie 1979)*, Washington, U.S. Government Printing Office, 1980.

Cel de-al zecelea raport anual al Consiliului pentru calitatea mediului ambiant reflectă eforturile guvernului american, din ultimii zece ani, de a îmbunătăți și proteja mediul înconjurător, se arată în Mesajul prezidențial adresat Congresului, cu care se deschide volumul.

Enumerăm câteva dintre capitolele raportului: Calitatea aerului (cap. I); Calitatea apei (cap. II); Substanțele toxice și mediul (cap. III); Energia (cap. V); Resursele naturale (cap. VI); Mediul înconjurător global (cap. XI); Economia (cap. XII).

CHARLES PARAIN, *Outils, ethnies et développement historique (Instrumente, etnii și dezvoltare istorică)*, Paris, Editions sociales, 1979.

Charles Parain dezbate în lucrările sale probleme teoretice ale evoluției istorice a umanității, ale etapelor și conexiunilor uni-

versale, ale diferitelor tipuri de societăți și comunități etnice.

Cartea de față cuprinde cîteva dintre studiile cele mai semnificative ale etnologului francez și abordează: evoluția forțelor productive în Evul Mediu, a utilajului și tehnicilor agricole, căile și formele de diferențiere a zonelor viticole din centrul Franței și din Franța de Nord-Est, raporturile de producție, comunitatea satească în domeniul european etc.

HOWARD W. COLEMAN, *Case Studies in Broadcast Management: Radio and Television (Studii de caz în conducerea transmisiei de radio și televiziune)*, Second Edition, New York, Hastings House, Publishers, 1978.

Autorul prezintă o serie de probleme bazate pe situații autentice ce se impun

atenției celor ce conduc transmisii de radio și televiziune.

Cartea este structurată în trei părți:

1. Probleme ale studiului de caz — oferă o explorare detaliată a ariilor de transmisie, de largă perspectivă și cu propuneri concrete de soluționare a acestora (de exemplu: extinderea audienței radio, beneficiul și economia stației etc.).

2. Profiluri ale studiului de caz — investighează aspecte și tipuri de probleme ce nu angajează o implicare de lungă durată și investiții în oameni și echipamente.

3. Situații ale studiului de caz — analizează momente în care cititorul sau ascultătorul sint puși în situația să caute și să găsească problema potențială și soluția adecvată